

UO'K: 378.147:372.881.111.1

Toshmatova Sitora Azizbek qizi*Alfraganus universiteti Filologiya fakulteti katta o'qituvchisi**E-mail: s.toshmatova@afu.uz**ORCID: 0009-0000-4049-0815***NOFILOLOGIK TA'LIM YO'NALISHLARI TALABALARIDA INGLIZ TILINI
O'RGANISH MOTIVATSIYASINI RIVOJLANTIRISHNING KASBIY-INTE-
GRATIV METODIK MEXANIZMLARI**

Annotatsiya. Maqolada "Nofilologik ta'lim yo'nalishi talabalarida ingliz tilini o'zlashtirish motivatsiyasini rivojlantirishga yo'naltirilgan o'qitish metodikasini takomillashtirish" nomli PhD dissertatsiyasidagi ilmiy yangiliklar, tadqiqot natijalari va xulosalar yoritiladi. Xususan, nofilologik ta'lim yo'nalishlari – turizm hamda iqtisodiyot yo'nalishlari talabalarida ingliz tilini o'rganish motivatsiyasini rivojlantirishga qaratilgan kasbiy-integrativ metodik yondashuvning ilmiy-nazariy va amaliy asoslariga e'tibor qaratiladi. Tadqiqot natijalari ingliz tilini o'qitish mazmunini talabalarning kelajak kasbiy faoliyati bilan bog'lash, ESP, CLIL, keys-stadi, loyihaviy ta'lim, rolli o'yinlar, raqamli platformalar va refleksiv baholashni uyg'un qo'llash o'quv motivatsiyasining kognitiv, affektiv va xulq-atvoriy komponentlarini rivojlantirishini ko'rsatadi. Maqolada 524 nafar talaba ishtirokida o'tkazilgan tajriba-sinov natijalari asosida ishlab chiqilgan metodi-kaning samaradorligi ilmiy umumlashtiriladi.

Kalit so'zlar: motivatsion yondashuv, nofilologik ta'lim, ingliz tili, ESP, CLIL, kasbiy kommunikatsiya, raqamli ta'lim, keys-stadi, loyihaviy ta'lim.

**PROFESSIONAL-INTEGRATIVE METHODOLOGICAL MECHANISMS FOR
DEVELOPING ENGLISH LANGUAGE LEARNING MOTIVATION AMONG
STUDENTS OF NON-PHILOLOGICAL EDUCATIONAL PROGRAMMES**

Abstract. This article highlights the scientific novelties, research findings, and conclusions of the PhD dissertation entitled "Improving the Methodology of Teaching Aimed at Developing English Language Learning Motivation among Students of Non-Philological Educational Programmes." In particular, special attention is paid to the scientific-theoretical and practical foundations of a professional-integrative methodological approach aimed at developing English language learning motivation among students of non-philological educational programmes, specifically Tourism and Economics. The research findings show that linking the content of English language teaching with students' future professional activities, as well as the integrated use of ESP, CLIL, case study, project-based learning, role plays, digital platforms, and

reflective assessment, contributes to the development of the cognitive, affective, and behavioural components of learning motivation. The article scientifically generalizes the effectiveness of the developed methodology based on the results of experimental work conducted with the participation of 524 students.

Keywords: motivational approach, non-philological education, English language, ESP, CLIL, professional communication, digital education, case study, project-based learning.

ПРОФЕССИОНАЛЬНО-ИНТЕГРАТИВНЫЕ МЕТОДИЧЕСКИЕ МЕХАНИЗМЫ РАЗВИТИЯ МОТИВАЦИИ К ИЗУЧЕНИЮ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА У СТУДЕНТОВ НЕФИЛОЛОГИЧЕСКИХ НАПРАВЛЕНИЙ ОБРАЗОВАНИЯ

Аннотация. В статье освещаются научная новизна, результаты исследования и выводы PhD-диссертации на тему «Совершенствование методики обучения, направленной на развитие мотивации к изучению английского языка у студентов нефилологических направлений образования». В частности, особое внимание уделяется научно-теоретическим и практическим основам профессионально-интегративного методического подхода, направленного на развитие мотивации к изучению английского языка у студентов нефилологических направлений образования — туризма и экономики. Результаты исследования показывают, что связь содержания обучения английскому языку с будущей профессиональной деятельностью студентов, а также комплексное применение ESP, CLIL, кейс-стади, проектного обучения, ролевых игр, цифровых платформ и рефлексивного оценивания способствует развитию когнитивного, аффективного и поведенческого компонентов учебной мотивации. В статье на основе результатов опытно-экспериментальной работы, проведённой с участием 524 студентов, научно обобщается эффективность разработанной методики.

Ключевые слова: мотивационный подход, нефилологическое образование, английский язык, ESP, CLIL, профессиональная коммуникация, цифровое образование, кейс-стади, проектное обучение.

KIRISH

Globalashuv, xalqaro mehnat bozorining kengayishi va kasbiy faoliyatning kommunikativ tabiatga ega bo'lib borishi ingliz tilini nofilologik ta'lim yo'nalishlarida ham muhim kasbiy kompetensiya sifatida talqin etishni talab qilmoqda. Turizm, iqtisodiyot va menejment sohalarida bo'lajak

mutaxassis ingliz tilidan nafaqat umumiy muloqotda, balki kasbiy axborotni izlash, xorijiy hamkorlar bilan aloqa qilish, xizmat ko'rsatish, muzokara olib borish, taqdimot qilish va muammoli vaziyatlarni hal etishda foydalanadi. Shu sababli ingliz tilini o'qitish metodikasini talabalarning kasbiy ehtiyojlari bilan bog'lash va

ularda barqaror motivatsiyani rivojlantirish dolzarb ilmiy-amaliy masala hisoblanadi.[10:5-7]

O'zbekiston oliy ta'lim tizimida xorijiy tillarni o'qitish sifatini oshirish, ta'lim jarayoniga innovatsion pedagogik va raqamli texnologiyalarni joriy etish, xalqaro standartlarga mos raqobatbardosh kadrlar tayyorlash masalalari ustuvor vazifa sifatida belgilanmoqda. Biroq nofilologik yo'nalishlarda ingliz tili ko'pincha talabalar tomonidan majburiy fan sifatida qabul qilinadi. Bu holat tilni o'rganishning kasbiy ahamiyatini anglash, mustaqil ta'limga tayyorlik va kommunikativ faollik darajasiga ta'sir qiladi. Tadqiqotda talabalarning faqat 38 foizi ingliz tilini kelajak kasbiy faoliyati uchun muhim vosita deb baholagani ayni muammoning amaliy ko'rinishini tasdiqlaydi.

Mazkur maqolaning maqsadi - dissertatsiya avtoreferatida bayon qilingan ilmiy natijalar asosida nofilologik ta'lim yo'nalishlari talabalarida ingliz tilini o'rganish motivatsiyasini rivojlantirishga qaratilgan kasbiy-integrativ metodik mexanizmlarni yoritishdan iborat. Maqolada motivatsiyaning nazariy talqini, kasbiy yo'naltirilgan metodikaning mazmuni, ishlab chiqilgan model, pedagogik shart-sharoitlar va tajriba-sinov natijalari tahlil qilinadi.

METODLAR

Motivatsiya ta'lim oluvchini o'quv faoliyatiga undaydigan, bilim, ko'nikma va malakalarni egallashga bo'lgan qiziqishi, ehtiyoji, maqsadi va intilishlarini ifodalovchi ichki hamda tashqi

omillar tizimidir. Ingliz tilini o'rganish motivatsiyasi esa talabaning tilni egalashga bo'lgan ehtiyoji, kasbiy maqsadi, shaxsiy rivojlanishga intilishi va muloqotga tayyorligini birlashtiruvchi ko'p komponentli pedagogik-psixologik hodisa sifatida namoyon bo'ladi.[10:12]

Psixologik nazariyalarda motivatsiya inson faoliyatining ichki harakatlantiruvchi kuchi sifatida qaraladi. A. Maslou ehtiyojlar iyerarxiyasi, D. MakKlelland muvaffaqiyatga erishish motivi, F. Herzberg ikki omilli nazariya, V. Vrum kutish nazariyasi, E. Dechi va R. Rayan esa o'zini o'zi belgilash nazariyasi orqali shaxs faolligining psixologik asoslarini yoritgan. Til ta'limiga tatbiq etilganda ushbu qarashlar talabaning avtonomligi, kompetentligini his qilishi, ijtimoiy tan olinishi va erishilgan natijani ko'ra olishi motivatsiyani kuchaytirishini ko'rsatadi.[5:86]

Xorijiy til o'qitishda R. Gardner va U. Lambertning integrativ hamda instrumental motivatsiya haqidagi qarashlari, Z. Dörnyeyning L2 Motivational Self System konsepsiyasi, J. Richards, D. Nunan, H.D. Brown va J. Harmerning kommunikativ yondashuvga oid ishlari muhim metodologik asos bo'lib xizmat qiladi. Bu qarashlar ingliz tilini o'rganishda maqsad, ijtimoiy muhit, shaxsiy ehtiyoj, kelajakdagi ideal obraz va ta'lim tajribasi o'zaro bog'liq ekanligini asoslaydi.[7:65]

Dissertatsiyada motivatsiya kognitiv, emotsional, qadriyatli va faoliyatli komponentlar asosida tizimlashtirilgan. Baholash jarayonida bu komponentlar

kognitiv, affektiv va xulq-atvoriy mezonlar orqali aniqlashtiriladi. Kognitiv mezon ingliz tilining kasbiy ahamiyatini anglashni, affektiv mezon tilga nisbatan qiziqish va ijobiy munosabatni, xulq-atvoriy mezon esa darsdagi faollik, mustaqil ta'lim va kommunikativ vazifalarda ishtirok etishni ifodalaydi.

Nofilologik ta'lim yo'nalishlarida ingliz tilini o'qitish samaradorligi, avvalo, ta'lim mazmunining talaba mutaxassisligi bilan bog'liqligiga tayanadi. Turizm yo'nalishi talabalarida ingliz tiliga ehtiyoj xalqaro turistlar bilan muloqot qilish, mehmonxona va transport xizmatlarini muvofiqlashtirish, ekskursiya tashkil etish, mijoz e'tirozlariga javob berish kabi real vaziyatlarda namoyon bo'ladi. Iqtisodiyot yo'nalishida esa xalqaro biznes, marketing, moliya, menejment, valyuta kursi, bozor tahlili va kasbiy muzokaralar ingliz tilining amaliy qiymatini ko'rsatadi. [10:12-26]

Kasbiy-integrativ metodika ESP, CLIL, kommunikativ ta'lim, keys-stadi, loyihaviy ta'lim, rolli o'yinlar, kooperativ ta'lim, raqamli platformalar va refleksiv baholashni yagona tizimda qo'llashni nazarda tutadi. Ushbu yondashuvda til materiali alohida grammatik mavzu sifatida emas, balki kasbiy muammo, muloqot vaziyati, loyiha yoki tahliliy topshiriq bilan bog'langan holda o'zlashtiriladi. Natijada talaba tilni o'rganish jarayonida o'z kelajak faoliyati uchun zarur bo'lgan muloqot, tahlil, izohlash va qaror qabul qilish ko'nikmalarini ham rivojlantiradi.

ESP yondashuvi talabalarning mutaxassislik sohasiga mos terminologiya, matn, janr va kommunikativ vazifalarni tanlash imkonini beradi. CLIL texnologiyasi ingliz tili va kasbiy mazmunni bir vaqtda o'zlashtirishga xizmat qiladi. Keys-stadi real vaziyatni tahlil qilish, sabab-oqibat bog'lanishini aniqlash va yechimni ingliz tilida asoslashni talab qiladi. Loyihaviy ta'lim esa talabaning mustaqil izlanishi, axborotni saralashi, jamoada ishlashi va natijani taqdim etishini ta'minlaydi.

Dissertatsiya doirasida qo'llangan 'Inflation and its impact on tourism demand', 'Unemployment and labor market dynamics in tourism sector', 'Exchange rate fluctuations and their impact on international tourism flows' kabi keyslar iqtisodiy hamda turistik mazmunni ingliz tili faoliyati bilan bog'lagani uchun yuqori motivatsion ta'sirga ega bo'lgan. Talabalar grafik va statistik ma'lumotlarni ingliz tilida izohlash, turizm oqimiga ta'sir etuvchi omillarni tahlil qilish, muqobil yechimlarni asoslash orqali tilni real kasbiy muammo bilan bog'liq holda o'zlashtirganlar. [10:20-21]

Raqamli texnologiyalar metodikaning texnologik komponentini kuchaytiradi. Google Classroom topshiriqlarni boshqarish va feedback berishda, Quizlet kasbiy terminlarni mustahkamlashda, Kahoot o'yin elementlari orqali qiziqish va raqobat muhitini yaratishda, BBC Learning English autentik audio-video materiallar bilan ishlashda, Duolingo esa muntazam mustaqil mashqni tashkil etishda samarali

vosita sifatida qo'llanadi. Bunda raqamli vositalar maqsad emas, balki kasbiy mazmunni interaktiv va individual o'zlashtirishga xizmat qiluvchi didaktik mexanizm sifatida qoraladi. [14:619-624]

Dissertatsiyada ishlab chiqilgan model talabalarda ingliz tilini o'zlashtirish motivatsiyasini shakllantirish, rivojlantirish va barqarorlashtirish bosqichlarini o'z ichiga oladi. Model kasbiy yo'naltirilganlik, shaxsga yo'naltirilganlik, kommunikativ faollik va refleksivlik tamoyillariga tayanadi. Unda o'qituvchi faoliyati, talaba faoliyati, pedagogik shart-sharoitlar, mazmuniy-metodik yo'nalishlar, innovatsion texnologiyalar, baholash metodlari va natijaviy ko'rsatkichlar o'zaro bog'langan tizim sifatida aks ettirilgan. [10:22-23]

Modelning maqsadli komponenti talabalarda ingliz tilini o'rganishga nisbatan barqaror motivatsiyani rivojlantirishga qaratilgan. Mazmuniy komponent kasbiy yo'naltirilgan matnlar, terminologiya, autentik materiallar, muammoli vaziyatlar va kasbiy keyslarni qamrab oladi. Texnologik komponent ESP, CLIL, keys-stadi, loyiha, rolli o'yin, geymifikatsiya, aralash ta'lim va raqamli platformalar orqali amalga oshiriladi. Baholovchi-refleksiv komponent test, muammoli vaziyat, videotopshiriq, o'z-o'zini baholash va feedback elementlarini o'z ichiga oladi.

Ushbu modelning ilmiy yangiligi shundaki, motivatsiya faqat psixologik holat sifatida emas, balki maqsad,

mazmun, metod, vosita, baholash va natijani integratsiyalovchi yaxlit pedagogik tizim sifatida talqin qilinadi. Gardner modelida til o'rganishga ijtimoiy-psixologik munosabatlar markazda tursa, mazkur modelda bu munosabatlar nofilologik talabalarning kasbiy ehtiyojlari, kommunikativ vazifalari va raqamli ta'lim muhiti bilan bog'lanadi. Shuning uchun model bevosita dars jarayonida boshqariladigan, baholanadigan va barqarorlashtiriladigan metodik mexanizm sifatida namoyon bo'ladi.

Modelni amalga oshirishda pedagogik shart-sharoitlar muhim ahamiyatga ega. Bular kasbiy yo'naltirilgan ta'limni tashkil etish, motivatsion muhit yaratish, muvaffaqiyat vaziyatlarini yuzaga keltirish, kommunikativ ta'lim muhitini shakllantirish, talabalarning til darajasini hisobga olish, raqamli ta'lim resurslaridan foydalanish va ijobiy psixologik muhitni ta'minlashdan iborat. Mazkur shart-sharoitlar uyg'un qo'llanganda talaba ingliz tilini majburiy fan sifatida emas, balki kasbiy o'sish vositasi sifatida qabul qiladi.

NATIJALAR

Tajriba-sinov ishlari 2023-2024, 2024-2025 va 2025-2026-o'quv yillarida Alfraganus University NOTT, Urganch davlat pedagogika instituti va Qo'qon davlat universitetida olib borilgan. Tadqiqotda Turizm hamda Iqtisodiyot yo'nalishlarining 524 nafar 1-bosqich talabasi ishtirok etgan. Ulardan 262 nafari tajriba guruhiga, 262 nafari nazorat guruhiga ajratilgan.

Tajribaga 14 nafar professor-o'qituvchi jalb qilingan.[10:25-26]

Diagnostic bosqichda talabalar til darajasi, ingliz tilini o'rganishga munosabati, kasbiy qiziqishi, ehtiyoj darajasi va motivatsion holati o'rganilgan. Natijalarga ko'ra, ishtirokchilarning 62 foizi ingliz tilini majburiy fan sifatida qabul qilgan, 38 foizi esa uni kelajak kasbiy faoliyati uchun muhim vosita deb baholagan. CEFR mezonlari asosida talabalarning muhim qismi A1, A2 va B1 darajalarida ekanini aniqlangan. Bu holat kasbiy kommunikatsiya uchun zarur bo'lgan kompetensiyalarni shakllantirish va motivatsiyani kuchaytirishga qaratilgan maxsus metodik ta'sir zarurligini ko'rsatadi.[10:14-16]

Shakllantiruvchi bosqichda tajriba guruhlarida kasbiy yo'naltirilgan ingliz tili materiallari, interaktiv va raqamli texnologiyalar, muammoli vaziyatlar, refleksiv faoliyat va differensial topshiriqlar qo'llangan. Talabalar turizm va iqtisodiyotga oid real vaziyatlar asosida dialog, munozara, taqdimot, keys tahlili va loyiha ishlari bajarganlar. Nazorat guruhlarida esa an'anaviy o'qitish usullari saqlangan.

Yakuniy natijalar metodikaning samaradorligini ko'rsatdi. Tajriba guruhida yuqori darajadagi ko'rsatkich 14,5 foizdan 68,2 foizgacha oshgan. Nazorat guruhida esa bu ko'rsatkich 15,1 foizdan 31,4 foizgacha ko'tarilgan. O'rtacha ball tajriba guruhida 56,2 dan 84,7 gacha, nazorat guruhida esa 55,7 dan 67,3 gacha oshgan. Demak, tajriba guruhidagi o'sish 28,5 ballni, nazorat

guruhidagi o'sish esa 11,6 ballni tashkil etgan.[10:28-30]

Statistik tahlilda Student t-me-zoni qo'llangan va hisoblangan qiymat $t = 32,83$ ni tashkil etgan. Bu ko'rsatkich kritik qiymat $t_{kr} \approx 1,97$ dan ancha yuqori bo'lib, tajriba va nazorat guruhlarida o'rtasidagi farq statistik jihatdan ishonchli ekanini tasdiqlaydi. Samaradorlik koeffitsienti tajriba guruhidagi o'sish dinamikasi nazorat guruhiga nisbatan 2,3-2,5 baravar yuqori ekanini ko'rsatgan.

Motivatsiya komponentlari bo'yicha ham ijobiy natijalar qayd etilgan: tajriba guruhida kognitiv komponent 82 foizga, affektiv komponent 85 foizga, xulq-atvoriy komponent 86 foizga yetgan. Nazorat guruhida ushbu ko'rsatkichlar mos ravishda 67, 70 va 71 foizni tashkil etgan. OTMLar kesimida Alfraganus Universityda +15 foiz, Urganch davlat pedagogika institutida +15 foiz, Qo'qon davlat universitetida +13 foiz ijobiy dinamika kuzatilgan. [10:31-32]

MUHOKAMA

Tadqiqotning birinchi muhim natijasi ingliz tilini o'rganish motivatsiyasining psixologik-pedagogik mohiyati nofilologik ta'lim sharoitida aniqlashtirilganidir. Motivatsiya ichki va tashqi omillar, kasbiy ehtiyoj, kommunikativ zarurat, qiziqish, o'ziga ishonch va mustaqil ta'limga tayyorlikning integratsiyasi sifatida talqin qilindi. Bu yondashuv motivatsiyani darsdagi vaqtinchalik qiziqish emas, balki ta'lim mazmuni, shaxsiy maqsad va kasbiy

istiqbolni bog'lovchi metodik kategoriya sifatida ko'rish imkonini beradi.

Ikkinchi natija motivatsiyaga yo'naltirilgan o'qitish modeli ishlab chiqilgani bilan bog'liq. Model kasbiy integratsiya, autentik materiallar, kommunikativ va interaktiv texnologiyalar, raqamli resurslar, refleksiv baholash va mustaqil ta'limni birlashtiradi. Ushbu model nofilologik talabaning ingliz tilini passiv o'zlashtiruvchi emas, balki kasbiy muloqotda faol ishtirok etuvchi, hamkorlikda ishlovchi va o'z natijasini tahlil qiluvchi subyekt sifatida shakllanishiga xizmat qiladi.

Uchinchi natija metodik tizimning maqsadli, mazmuniy, jarayonli, texnologik va natijaviy komponentlar asosida takomillashtirilganidir. Kasbiy matnlar, kommunikativ topshiriqlar, keyslar, loyihalar, rolli o'yinlar va raqamli platformalar alohida-alohida emas, balki motivatsiyani bosqichma-bosqich rivojlantirishga xizmat qiluvchi uzviy metodik mexanizm sifatida qo'llanadi. Bu ingliz tili ta'limida kasbiy mazmun, til kompetensiyasi va shaxsiy motivatsiyani integratsiyalash imkonini beradi.

Muhokama nuqtayi nazaridan, olingan natijalar nofilologik yo'nalishlarda ingliz tili darsining samaradorligi faqat grammatik mavzular ketma-ketligi yoki mashqlar soni bilan belgilanmasligini ko'rsatadi. Asosiy omil - talabaning o'rganilayotgan tilni o'z kasbiy kelajagi bilan bog'lay olishi, dars jarayonida real muloqot vaziyatlariga kirishishi va natijani amaliy jihatdan his qilishidir. Shu sababli kasbiy

yo'naltirilgan kommunikativ topshiriqlar motivatsion ta'sirning markaziy vositasi hisoblanadi.

Tadqiqotda aniqlangan yana bir muhim jihat - talabalar til darajasining turlicha bo'lishidir. Bir guruhda A1, A2, B1 va B2 darajadagi talabalar mavjud bo'lganda bir xil murakkablikdagi topshiriq barcha uchun bir xil motivatsion ta'sir ko'rsatmaydi. Shu bois topshiriqlarni CEFR darajalari asosida tabaqalashtirish zarur. A1-A2 darajasida sodda dialog va tayyor nutq qoliplari, B1 darajasida vaziyatni izohlash va yechim taklif etish, B2-C1 darajasida esa munozara, muzokara, tahliliy taqdimot va dalillangan qaror ishlab chiqish vazifalari samarali hisoblanadi.

XULOSA

Nofilologik ta'lim yo'nalishlari talabalarida ingliz tilini o'rganish motivatsiyasini rivojlantirish zamonaviy oliy ta'limning muhim pedagogik vazifalaridan biridir. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, turizm va iqtisodiyot yo'nalishlari talabalarida ingliz tilini samarali o'zlashtirish uchun ta'lim mazmuni kelajak kasbiy faoliyat bilan bevosita bog'lanishi, o'quv jarayoni kommunikativ va interaktiv shaklda tashkil etilishi, raqamli vositalar maqsadli qo'llanishi hamda baholash refleksiv xarakterga ega bo'lishi zarur.

Motivatsion yondashuv asosida ishlab chiqilgan kasbiy-integrativ metodika talabalarning ingliz tiliga bo'lgan munosabatini o'zgartirish, uni majburiy fan emas, balki kasbiy rivojlanish vositasi sifatida qabul

qilishiga erishish imkonini beradi. ESP, CLIL, keys-stadi, loyihaviy ta'lim, rolli o'yinlar, kooperativ ta'lim, geymifikatsiya va raqamli platformalar yagona tizimda qo'llanganda kognitiv anglash, affektiv qiziqish va xulq-atvoriy faollik izchil rivojlanadi.

Tajriba-sinov natijalari metodikaning samaradorligini statistik jihatdan tasdiqladi: tajriba guruhida yuqori darajadagi ko'rsatkich 14,5 foizdan 68,2 foizgacha oshdi, o'rtacha ball 56,2 dan 84,7 gacha ko'tarildi, $t = 32,83$ qiymati farqning ishonchligini ko'rsatdi, samaradorlik koeffitsienti esa 2,3-2,5 baravar yuqori bo'ldi. Ushbu

natijalar motivatsiyaga yo'naltirilgan kasbiy-integrativ metodikani nofilologik ta'lim yo'nalishlarida joriy etish maqsadga muvofiqligini asoslaydi.

Maqola natijalari asosida nofilologik yo'nalishlar uchun ingliz tili o'quv dasturlarini kasbiy mazmun bilan boyitish, autentik materiallar bazasini yaratish, topshiriqlarni CEFR darajalari bo'yicha tabaqalashtirish, o'qituvchilarning ESP va raqamli kompetensiyalarini rivojlantirish, darslarda refleksiv baholash va mustaqil ta'limni qo'llab-quvvatlash mexanizmlarini kuchaytirish tavsiya etiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi PF-60-son Farmoni.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 8-oktabrdagi PF-5847-son Farmoni.
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 19-maydagi PQ-5117-son Qarori.
4. Brown H.D. Principles of Language Learning and Teaching. – New York: Pearson Education, 2007. Gardner R.C. Social Psychology and Second Language Learning. – London: Edward Arnold, 1985.
5. Deci E.L., Ryan R.M. Self-Determination Theory. – New York: Guilford Press, 2017.
6. Dörnyei Z. The Psychology of the Language Learner. – Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum, 2005.
7. Gardner R.C. Social Psychology and Second Language Learning. London: Edward Arnold, 1985; Dörnyei Z. The Psychology of the Language Learner. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum, 2005.
8. Gozieva M.(2025). Bibliometric Analysis of the deep learning approach in teaching the English language. Forum for Linguistic studies Volume 07/Issue 07/July.
9. Harmer J. The Practice of English Language Teaching. – Harlow: Pearson Longman, 2007.
10. Izomova.M.Sh. Figurative Meanings of Words as a Source of New Computer Terminology in Modern English (2024) Journal of Humanities and Natural Sciences, 17–22.

11. Nunan D. Task-Based Language Teaching. – Cambridge: Cambridge University Press, 2004.
12. Raxmonov, A. K. (2025). Mutarriziyning “Risolatun fin nahv” asari mo’jaz grammatik manba. Barqaror Taraqqiyot va Rivojlanish Tamoyillari, 3(4), 85-88.
13. Richards J.C., Rodgers T.S. Approaches and Methods in Language Teaching. – Cambridge: Cambridge University Press, 2014.
14. Saparova, D. M. THE ROLE OF HYPERBOLE IN EXPRESSIVE AND CHARACTER-BUILDING FUNCTIONS IN LITERATURE: A CASE STUDY OF MATILDA. International Journal of Political Sciences and Economics, 5(4), Germany. 2026. 169-170 <https://doi.org/10.55640/>
15. Sultanova, S.N. (2025). Methodological Issues in Teaching Fiction Translation. Modern Education and Innovative Approaches to Teaching Foreign Languages International Scientific and Practical Conference: "Modern Education and Innovative Approaches to Teaching Foreign Languages", 271-274.
16. Toshmatova S.A. Toshmatova S.A. Nofilologik ta’lim yo’nalishi talabalarida ingliz tilini o’zlashtirish motivatsiyasini rivojlantirishga yo’naltirilgan o’qitish metodikasini takomillashtirish. PhD dissertatsiyasi avtoreferati. Toshkent, 2026. –Toshkent, 2026. – 40 b.
17. Xolmatova.M.I. (2025) Modern Approaches to Teaching and Education in Primary Education. International Journal of Artificial Intelligence 5 (08), 12-13.
18. Toshmatova S.A. Exploring Individual-Psychological Approaches to Enhance Motivation Among EFL Students // O’zbekiston Milliy Universiteti xabarлари. – 2024. – №1/10/1. – B. 208-209.
19. Toshmatova S.A. Ta’limda motivatsiya tushunchasining psixologik-pedagogik mohiyati // Tamaddun nuri. – 2026. – №1(76). – B. 453-455.
20. Djalaletdinova F.T. (2026). MASAL JANRIDA DIDAKTIK KONSEPSIYA UYG’UNLIGI. IJTIMOY-GUMANITAR SOHADA ILMIY-INNOVATSION TADQIQOTLAR. <https://publishscience.uz/sirsh/article/view/1689>. 690-695.
21. Toshmatova S.A. Nofilologik ta’lim yo’nalishi talabalarida ingliz tilini o’rganish motivatsiyasini rivojlantirishda raqamli texnologiyalarning o’rni // Qo’qon DPI Ilmiy xabarlar. – 2026. – №5, C seriya. – B. 619-624.
22. Toshmatova S.A. Developing English language learning motivation among non-philological students // Eurasian Journal of Research. – 2026. – Vol. 6, №5. – B. 258-267.
23. Vygotsky L.S. Mind in Society. – Cambridge: Harvard University Press, 1978.
24. Кодирова З.З. (2025). Влияние глобализации на региональные варианты английского языка. Журнал гуманитарных и естественных наук, 26[2], 2025/10/8 119-126.

25. Oripova.S.N. (2026). Mythopoetic Thinking and Symbolic Representation In Contemporary uzbek short fiction: a study of Shodiqul Hamro's "The woman in the photograph". International Scientific and Current Research Conferences, 1(01),68–70. <https://orientalpublication.com/index.php/iscrc/article/view/2341>
26. Xolmatova, M. I. (2025). The role of literary translation in promoting intercultural communication Iqro journal (Issue 01), 1595-1597.
27. Xujaev, M. (2020). Mahmudkhuja Behbudiy as a leader of jadid reforms. The Light of Islam, 3, 39-47.
28. Xujayev, M. I. (2018). THE COVERAGE OF THE PROBLEM OF NATIONALITY AND ITS ROLE ON THE PRESENT DAY IN AHMAD ZAKI VALADI'S WORK. Мировая наука, (6 (15)), 61-63.
29. Хужаев, М. И. (2018). АҲМАД ЗАКИ ВАЛИДИЙНИНГ ДИНИЙ-ФАЛСАФИЙ МЕРОСИНИНГ ИЛДИЗЛАРИ. In Инновационные подходы в современной науке (pp. 177-182).
30. Khujaev, M. (2024). AHMED ZAKI: ON THE IDEAS OF THE PHILOSOPHY OF HISTORY. Экономика и социум, (1 (116)), 235-239.